

Nr 61.

Av herr **Lithander**, om ändrad lydelse av 21 § i förordningen
angående försäljning av rusdrycker.

Enligt K. F. ang. försäljning av rusdrycker äger länsstyrelse under vissa förutsättningar tilldela rättighet till utskänkning av rusdrycker å passagerarfartyg, som förmedla regelbunden persontrafik till utländsk hamn. På sätt framgår av i avskrift bifogade framställningar till Kungl. Maj:t, har det mer och mer visat sig vara ett angeläget önskemål att en dylik rättighet jämväl må i vissa fall kunna medgivas å passagerarfartyg i inländsk trafik. Särskilt synes det angeläget att i sådant hänseende ej allt för långt gående restriktiva bestämmelser äro rådande innevarande sommar, under vilken å vissa ångbåtsleder en stark turistström i och för Göteborgsutställningen kunde vara att förvänta. Då emellertid möjlighet för lätt- naders erhållande i förordningens bestämmelser genom Kungl. Maj:ts beslut ej torde föreligga, tillåta vi oss att påkalla riksdagens medverkan för en ändring i ifrågavarande förordning, möjliggörande en utsträckning av utskänkingsrätt av rusdrycker jämväl å passagerarfartyg i inländsk trafik. En sådan utskänkning kunde som bekant av länsstyrelse tillåtas enligt förordningen av år 1905. Men då vi anse att största möjliga garanti för en noggrann och likformig prövning av utskänkingsrätt å fartyg i inländsk trafik bör förefinnas, hålla vi före att Konungen bör efter hörande av vederbörande länsstyrelse förordna i fråga om rättighets tilldelande.

Under åberopande av vad jag således anført hemställer jag

att riksdagen måtte för sin del besluta, att § 21
av K. F. den 14 juni 1917 ang. försäljning av rus-
drycker måtte erhålla följande förändrade lydelse:

Bihang till riksdagens protokoll 1923. 4 saml. 18 häft. (Nr 61—62). 1

§ 21. 1. Rättighet — — (lika med nuvarande mom. 1) — — restaurationslokal intaga måltid.

2. Rättighet till utskänkning av rusdrycker å passagerarfartyg, som förmedla regelbunden persontrafik mellan inländska hamnar, må på ansökning kunna tillsvidare för viss tid, högst ett år, av Konungen, efter hörande av K. B. i det län, varest fartygets rederi har sitt säte, tilldelas person, som är behörig att idka utskänkingsrörelse. Sådan utskänkning må endast äga rum till förtäring ombord å fartyget och må, under det fartyget ligger i hamn eller vid land, allenast ske till besättningen och till sådana fartygets passagerare, som i dess restaurationslokal intaga måltid.

3. Rättighet — — — (lika med nuvarande mom. 2) — — — som i 20 §, 1 mom. omnämnes.

4. Tillstånd — — — (lika med nuvarande mom. 3) — — — behörig att idka utskänkingsrörelse.

Stockholm den 20 januari 1923.

Edvard Lithander.

Bilaga 1.

Till Konungen.

I nådiga förordningen av den 14 juni 1917 angående försäljning av rusdrycker stadgas i 21 § mom. 1 att rättighet till utskänkning av rusdrycker å passagerarfartyg, som förmedla regelbunden persontrafik till utländsk hamn, må kunna tilldelas person, som är behörig idka utskänkingsrörelse. Sådan utskänkning må endast äga rum till förtäring ombord å fartyget och må, under det fartyget ligger i hamn eller vid land allenast ske till besättningen och till sådana fartygets passagerare, som i dess restaurationslokal intaga måltid.

I mom. 2 av sagda § föreskrives, att rättighet att utskänka vin och öl å andra passagerarfartyg än som avses i 1 mom. må kunna tilldelas person, som är behörig idka utskänkingsrörelse.

Utskänkning av rusdrycker kan således i enlighet med nämnda föreskrifter endast få äga rum å passagerarfartyg i utrikes fart.

Verkningarna av dessa bestämmelser, under de år de varit gällande, hava vad undertecknat rederibolag vidkommer, på det stora hela taget visat sig tillfredsställande.

Under de första åren hava visserligen några större olägenheter icke visat sig vare sig för rederiet eller, vad vi tro oss veta, för passagerarna å våra inrikes passagerarfartyg. Trafiken var då inskränkt till jämförelsevis korta sträckor av kusten med tätare och längre uppehåll i hamnarna och trafikanterna ut-

gjordes så gott som uteslutande av svenskar, för vilka restriktionerna voro välbekanta och vilka voro väl bevandrade i konsten att utnyttja de möjligheter som stodo till buds att tillfredsställa sitt behov av spritdrycker.

Rederiet, som själv omhänderbar restaurationsrörelsen å passagerarfartygen, åsamkades dock redan då en del olägenheter och onödiga kostnader. Det visade sig nämligen, att en stor del passagerare icke intogo sina måltider ombord utan föredrogo att under fartygens uppehåll i hamnarna gå iland och besöka något näringsställe, där de kunde erhålla jämväl brännvin och andra spritdrycker.

Då fartygens restaurationer städsse måste vara beredda att kunna servera måltider till hela passagerarantalet, medförde reducering i antalet alltid olägenheter av många slag samt onödiga kostnader.

Under de senare åren har det glädjande nog visat sig, att den utländska turistströmmen åter tagit sina vägar till vårt land. Med kännedom härom och för att för såväl de utländska som ock för våra egna turistresande möjliggöra en snabbare och angenämare förbindelse mellan norra och södra Sverige öppnade rederiet föregående sommar en ny passagerarlinje, Luleå—Sundsvall—Stockholm—Malmö. Trafiken uppehölls med rederiets expressångare Ragne och Regin, vilka vardera ombordtaga c:a 200 salongspassagerare.

Redan vid planerandet av denna nya linje framstod för rederiet önskvärdheten för att icke säga nödvändigheten av att tillgång till spritdrycker funnes i restaurationserna å de trafikerande fartygen. Försök gjordes därför från rederiets sida att genom förläggandet av linjens ena ändpunkt till Köpenhamn få trafiken betraktad såsom utrikestrafik och därigenom uppfyllande villkoren för erhållande av rättighet till utskänkning av rusdrycker.

Rederiets vederbörligen gjorda framställning om beviljande av sådan rättighet blev emellertid av Överståthållarämbetet härstädes icke bifallen i sådan utsträckning, att rederiet ansåg sig kunna anordna utskänkning ombord, och de underdåniga besvär som rederiet med anledning härav anförde lämnades jämväl utan bifall. Någon spritutskänkning kunde rederiet således icke etablera å linjen ifråga.

Olägenheterna av att spritdrycker icke fingo serveras i fartygsrestaurationserna framträdde ännu skarpare under fjolårets seglation än förut. Flerfaldiga äro de klagomål över förhållandet, som ingått från trafikanterna till fartygsbefälet och rederiet. Särskilt de utländska turisterna, vilka under sina resor å utländska passagerarlinjer varit befriade från varje slags inskränkning i friheten att förtära de drycker de önska, hava uttalat sitt missnöje. De säga sig icke kunna förstå, varför dessa förstklassiga fartygsrestaurationer, som i övrigt i många fall överträffa liknande företag i land, vilka hava spriträttigheter, skola vara förhindrade att även i dessa avseenden tillfredsställa sina besökares behov och smak.

Det må i detta sammanhang även å vår sida framhållas att restaurationserna å de båda fartyg, som här varit fråga om, äro fullt jämförliga med de hotell och restauranger i land, som hava erhållit spriträttigheter, såväl vad beträffar ordning, uppässning, personalens pålitlighet och dylikt som även med avseende å möjligheterna att utöva erforderlig kontroll vid spritutskänkning. Vår ångare Ragne samt ett flertal av våra övriga passagerarfartyg hava också vid upprepade

tillfällena under trafik på utrikes ort innehaft rättigheter till spritutskänkning och några som helst anmärkningar från någon myndighets sida eller från annat håll hava ej framställts.

För den kommande seglationen planerar rederiet återupptagande med ångarne Ragne och Regin av den under fjolåret nyöppnade linjen Luleå—Malmö och har för avsikt att med anledning av jubileumsutställningen i Göteborg utsträcka trafiken till sistnämnda stad.

Rederiet har all anledning antaga, att tillströmningen av passagerare å denna linje skall bliva avsevärd, och särskilt tror sig rederiet kunna räkna på, att ett större antal utländska turister komma att begagna sig av denna snabba och förmånligt förlagda trafikled, vid vars befarande en överblick över praktiskt sett hela den svenska kusten kan vinnas. Rederiet känner det som sin ofrånkomliga plikt att söka bereda passagerarna den största möjliga bekvämlighet och trevnad och för att göra turisttrafiken så tilltalande sig göra låter kommer rederiet att anlita alla till buds stående medel. Såsom ett viktigt led härutinnan och med stöd av den erfarenhet rederiet vunnit från föregående årets seglation framstår då vikten av att kunna, såsom å liknande kontinental linjer, beredas den resande tillfälle till erhållande av spirituosa ombord.

Med stöd av vad så unda blivit anfört får undertecknat rederiaktiebolag i underdånighet hemställa det täcktes Eders Kungl. Maj:ts medgiva att, utan hinder av nu gällande bestämmelser i nådiga förordningen den 14 juni 1917 angående försäljning av rusdrycker, rättigheter till utskänkning av rusdrycker å våra ångare Ragne och Regin under uppehållande av persontrafik på sträckan mellan Luleå och Göteborg instundande sommar må kunna av Överståthållarämbetet tilldelas. Stockholm den 8 januari 1923.

Underdånigst
Stockholms Rederiaktiebolag Svea.

Avskrift.

Bilaga 2.

Till Konungen.

Genom nådig kungörelse den 25 maj 1917 2 mom. 3 har utskänkning av brännvin förbjudits å annat passagerarefartyg än sådant, som går i regelbunden trafik mellan svensk och utländsk hamn, varemot sådan rättighet tidigare tillkommit även fartyg, trafikerande uteslutande svenska hamnar.

Sedan mer än 50 år tillbaka har undertecknat bolag drivit regulier turisttrafik mellan Göteborg och Stockholm samt Stockholm—Jönköping genom Trollhätte-Göta- och Södertälje kanaler.

För närvarande upprätthålles denna trafik genom 8 passagerareångare.

Vi vilja i underdånighet framhålla, att oss genom ovannämnda nådiga kungörelse fråntagna rättighet till utskänkning av brännvin visat sig menligt inverka på turisttrafiken å våra ångare och anföra härför nedanstående.

Av den utländska turistströmmen hava under de senaste åren, och komma väl ännu framgent genom valutaförhållandena att förbliva, engelsmännen varit i majoritet. Dessa och jämväl representanter från andra nationer hava ofta uttryckt sitt missnöje med och förvaning över att de rättigheter, som tillkomma rederier med trafik på utlandet och svenska restauranger och hotell, äro ångare på denna viktiga, inom- och utomlands välkända trafikled undandragna.

Härigenom hava främlingar ofta måst frångå sina dagliga vanor beträffande användning av spritstarka drycker och visat missnöje över att just under en resa nödgas avstå från denna stimulans.

Då vidare resan Göteborg—Stockholm drager en tid av 2 1/2 dygn samt resan Stockholm—Jönköping 1 1/2 dygn, har förbudet visat sig medföra en minskad passagerarefrekvens därigenom att resande föredraga ett snabbare befordringsmedel och förlänga sin vistelse på platser, där å hotell och restauranger sprituosa kan erhållas.

Med Svenska Staten som föredöme och i likhet med andra företag, har Ångfartygs-Aktiebolaget Göta Kanal sedan långliga tider tillbaka inriktat en kraftig strävan på turisttrafikens höjande i vårt land. Genom Göta Kanal, som drivit en omfattande och dyrbar reklam i utlandet hava främlingar från skilda nationer lärt känna vårt land, här knutit förbindelser och tillfört landet ekonomiska fördelar.

Det är med bekymmer bolaget sett svårigheterna växa för ett framgångsrikt arbete genom ökade kostnader, höjda kanalavgifter och det nästan omöjliga i att hålla vivre till lämpliga och för främmande och inhemsk turisttrafik anpassade priser.

Till detta senare bidrager i högsta grad förbudet för utskänkning.

Då vi nu stå inför kommande 1923 års seglation äro vi beredda att, genom den stora utställningen i Göteborg och därmed sammanfallande mycket ökad turist- och resandetillströmning, möta de stora krav som komma att ställas på bolaget till dess egen och landets fördel. Från många håll å olika platser jorden runt hava redan förfrågningar ingått om enskilda eller sällskapsresor till sommaren 1923, och efter allt att döma torde kanaleden komma att livligt trafikeras. Det vore då önskvärt att utan omskrivna restriktioner kunna tillgodose dessa främlingar med all den bekvämlighet och komfort som är möjlig, samt, visande dem vårt lands sedan gammalt kända gästfrihet, kunna låta dem här behålla sina vanor beträffande spritdrycker.

Då väl till grund för i ovan angivna nådiga kungörelse gjorda bestämmelser ligger en fruktan, att utskänkingsrättighet skulle kunna missbrukas äro vi själfvallet villiga att samvetsgrant underkasta oss de kontrollåtgärder, Kungl. Maj:t anser nödiga.

Vi anse tillfyllest, om sprituosa finge utskänkas, *endast till sådana passagerare som hava genomgående biljetter med sovplats Göteborg—Stockholm, Stockholm—Jönköping och vice versa*, och att i övrigt kvantitet av sprituosa och tid för servering fastställas i likhet med vad som gäller för hotell och restauranter.

Likaledes kunde bestämmelser angående förbud för servering å ångare lig-gande i hamn skärpa kontrollen.

Med stöd av ovanstående och i ej blott eget utan även allmänt intresse få vi i underdånighet hemställa det Eders Kungl. Maj:t måtte på de villkor, som Eders Kuugl. Maj:t kan finna skäligt föreskriva, medgiva oss rättighet att utan hinder av nådiga kungörelsen av den 25 maj 1917 å våra passagerareångare till passagerare med genomgående biljett Göteborg—Stockholm eller Stockholm—Jönköping samt vice versa utskänka spirituosa.

För den händelse Eders Kungl. Maj:t ej anser skäligt medgiva dylikt nådigt tillstånd för en längre tidsperiod eller tills vidare och framgent, anhålla vi i underdånighet om samma rättighet för nästkommande år 1923 i avsikt att i första hand tillgodose den i samband med utställningen i Göteborg ökade turisttrafiken.

Göteborg den 16 dec. 1922.

Underdånigst
Ångfartygs Aktiebolaget Göta Kanal.
Axel Jonsson J:r.
